

Dobry pastyr

Rožnov, Střítež, 4.5.2014

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: J 10, 1 – 16

Text: J 10, 14 – 16

Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Ušlyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.

Druhá neděle po velikonocích nese název „Misericordias Domini“ – podle 89. žalmu: O milosrdenstvích Hospodinových budu zpívat na věky. Vzpomeňme přitom i na 5. verš 33. žalmu: Misericordia Domini plena est terra – Hospodinova milosrdenství je plná země. Co je ono Hospodinovo milosrdenství a jak se projevuje?

K hlubšímu pochopení slova „milosrdenství“ nás přivede latina. Ve slově „misericordia“ slyšíme latinské „miseria“ – tedy mizérie, bída, ubohost, trápení a bolest. Misericordia je vlastně „bolest srdce“. Milosrdenství Hospodinovo nepředstavuje nějaký Boží rozmar, blahosklonnost, není to jen prostor pro radost a potěšení. Boží milosrdenství je Boží bolest. Je to bolest, kterou Bůh s námi sdílí. Jestliže v bibli čteme že „milosrdenství Hospodinova je plná země“, pak to není rozpor s tím, co vidíme na zemi kolem sebe. Neznamena to, že je vyhlášen ráj, že země je podle bible plná pouze radosti, štěstí a veselých písniček. Země je plná Božího soucitu, lítosti a slitování. Právě v tom těžkém, bolestném, co je kolem nás, nestojí člověk sám. Boha to bolí stejně jako nás. To je Hospodinovo milosrdenství – misericordia.

Podobným směrem míří i Ježíšův příklad dobrého pastýře. Nejprve nám ukazuje na tu mizérii, na to nebezpečí, které je kolem nás. Je tu řeč o zlodějích, kteří přicházejí, aby ve stádě loupili. Jsou tu vlci, kteří trhají ovce; a ty, které nestačí sežrat, alespoň rozhánějí. Prostě reálný pohled na svět. Teprve pak je jmenován dobrý pastýř. Jeho milosrdenství je tu právě proto, že na světě jsou zloději a vlci.

Slovo dobrý znamená také „krásný“ pastýř. Tedy ideální, dokonalý, vzorový pastýř. Celý ten oddíl je plný krásných obrazů. Musíme si představit, jak to tenkrát vypadalo. Ovce byly přes noc chovány v nekraté kamenné ohradě, která se těsně přimykala k hospodářovu obydlí. Dveře ohrady byly na noc zavřeny a střeženy. Jestliže se chtěl nějaký zloděj zmocnit ovečky, musel volit jiný přístup než dveřmi. Přelézal zeď. Skutečný pastýř chodil dveřmi, kterými ho vpouštěl ustanovený strážce a ochránce ovcí. Ráno pastýřovi otevřel a vpustil je dovnitř. Cizího by nepustil. A ovce se ke svému pastýři hlásí. Poznávají jej podle hlasu. Pastýř pak ovce vyvádí z ohrady ven na zelenou pastvu. Nehnal stádo před sebou, ale chodil před stádem. Nepohání zezadu ovce, aby šly kupředu. Ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas, protože mu důvěřují. I to je krásný obraz. Víra není bič na pohánění ovcí, ale radostná důvěra. Jsou lidé, kteří skutečně vnímají Ježíše jakoby v zádech, jako nějakého poháněče. A kdyby ho takto nevnímali, tak možná ani do toho kostela nezajdou. Víru berou jako povinnost. Desatero jako příkazy a zákazy, za jejichž porušení je trest. Jsou tlačeni, ba přímo hnáni buď svým svědomím nebo svým okolím nebo svým strachem nebo pocitem viny, ale v podstatě jsou nesvobodní a nežijí pro Pána dobrovolně a s radostí. Žijí s pocitem nutnosti a nedobrovolnosti. Ale náš Pán nás nežene před sebou a nedostrkává k víře. On jde před námi. A my nejsme nuceni jej následovat. Kdo za ním jde, jde za ním dobrovolně. Mezi pastýřem a ovce je jakési neviditelné pouto. Tak se projevuje víra jako důvěra.

Ježíš chce svým vyprávěním také říci: Podívejte se na ty ovečky. Ony zcela přirozeně jdou za svým pastýřem. Protože k němu mají důvěru. Znají jeho hlas. Někdy se říká, že ovce jsou hloupé. Ale my lidé jsme kolikrát hloupější než ty ovce. Hlasu dobrého pastýře se nedržíme, a když přijde zloděj, který má v úmyslu nás ukrást a zabít, tak se mu ještě vrháme do náručí a klidně se cháme unést. Někdo se nechá unést hněvem, někoho se zmocní zloba, někdo si nechá vzít naději.

Všimněte si také, že ten dobrý pastýř nemá za úkol zbavit svět všech těch zlodějů a vlků. Jeho úkolem je stát věrně při svých ovčích. A právě, když vlci útočí, je svým ovčím nejbližší. Zůstává s nimi do poslední chvíle. Sdílí s nimi jejich trápení a prožívá s nimi jejich bolest.

Ježíš říká, že je dobrý pastýř. On je ale naprosto úžasný, báječný pastýř! On pokládá svůj život za ovce. Jen si to představte. Jsou hrdinové, kteří jsou ochotni třeba ve válce položit svůj život za své bližní, za svou vlast. Ale kdo z lidí by položil život za ovce? Ovce přece chováme proto, abychom z nich měli užitek, abychom z nich měli zisk nebo aspoň potěšení. Ale nikdo schválně neobětuje svůj život, aby místo něj mohly žít ovce! Najatý pastýř, když vidí hrozící nebezpečí, klidně opustí ovce a uteče, aby si zachránil holý život. Ježíš svůj život obětoval. To pro nás znamená jediné: Ježíšovi na mě a na tobě záleží. Mezi Ježíšem a mnou je pouto, je to záležitost vztahu. A není to vztah jen k celku, k mase, k bezejmennému stádu. Ježíš každou ovečku volá jménem. Má nás pojmenované. Když zvíře pojmenujete, je mnohem těžší se s ním rozloučit. Ježíš nás volá jménem. Ke každému z nás má osobní vztah lásky. A dokonce říká: „Znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce.“ Opět něco

naprosto úžasného. Ježíš jednou řekl: „Já a Otec jedno jsme“. Mezi Božím Synem a nebeským Otcem je ten nejužší myslitelný vztah důvěry a lásky. Je to intimní niterné pouto. A Ježíš říká, že tak vypadá i vztah mezi ním a jeho ovečkami. Je to to nejužší možné společenství. Představte si, že Ježíš přirovnává vztah mezi lidmi a jím ke svému vztahu se svým nebeským Otcem! Takový vztah může mít člověk s Kristem. Jde o bytostné pouto, jde o to, že Ježíš si nás zcela získal. Je to vztah, který má tu nejvyšší prioritu v životě. Je to něco, co jen těžko může pochopit ten, kdo nikdy Ježíše nepoznal, kdo nezná jeho hlas, jeho lásku, jeho blízkost. Jinak by tomu podřídil všechno ve svém životě. A to zcela přirozeně a nenásilně. Udělal by to rád, protože by věděl: to je to nejlepší pro můj život.

Vztah s Kristem je jedinečný. Ale nedává nám ve světě nějaké výlučné postavení. Uprostřed textu je zvláštní verš: „Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.“ (J 10,16).

V dějinách zavdal tento verš často příčinu nedorozumění. Říkáme si: „Ty druhé ovce musí pastýř přivést – kam jinam než do našeho ovčince?“ Ovčincem je samozřejmě naše církve nebo jiná skupina podle lidského rozhodnutí. Nejde tedy o nic jiného, nežli přivést všechny lidi do církve. Jak svůdná představa pro všechny uchvatitele, kteří rádi vlastní ovčinec, případně nějaký ten svůj chlívěk vyhlásí místem, kam všichni musí!

Jenže v bibli nestojí, že všechny ovce musejí přijít do jednoho ovčince. Nýbrž „ony také uslyší hlas pastýře a bude jedno stádo a jeden pastýř!“ Nikoli jeden ovčinec, nýbrž jedno stádo, jeden průvod poutníků následujících pastýře!

Zde se otvírá nové pochopení „jednoty v Kristu“ a nové pochopení misie církve. Možná tím prvním ovčincem byli lidé kolem Starého zákona, starozákonní židovstvo. Pak se ale dveře tohoto ovčince otevřely a stádo se rozšířilo o křesťany. Možná někdy bylo či chtělo být tím ovčincem křesťanstvo římskokatolické. I tento ovčinec se ovšem ukázal malým, aby pojal celé stádo. Možná bychom dnes chtěli, aby tím ovčincem byla ta či ona církve, evangelická, baptistická nebo letniční. Není to tak! Z různých ovčinců se sbíhá stádo, různé rasy i národy, kultury i krevní skupiny, názorové a ideové koncepty tvoří stádo. Vezměme konečně vážně, že už nejde o ohradu ovčince, o tuhle louku nebo tenhle chlívěk. Jde o všechny ze všech ovčinců, kteří uslyšeli hlas Kristův. A tento hlas nezní z jednoho ovčince a jen pro něj. Hlas Kristův není hlas té či oné denominace.

V Evangelickém zpěvníku je jedna dříve velmi oblíbená vlastenecká písnička „Ó svatý Bože, slyš naše hlasy, když k tobě lkáme za národ svůj“. Národ je také jeden ovčinec. Ale když v dnešní době budeme lkát „za národ svůj“, pak nebudeme „lkát“ jen za Čechy, ani jen za staré dobré evangelické potomky Husa a Komenského, nýbrž za všechny své souvěrce i jinověrce, za sousedy a spoluobčany, za všechny spoluobyvatele této planety, ať jsou národnosti takové či onaké. Protože milosrdenství Hospodinova je plná země a dobrého pastýře bolí utrpení kteréhokoliv člověka. Dobrý pastýř všechna svá milosrdenství, svá Misericordiae rozdává všem bez rozdílu, aniž by třídil, kdo z jakého pochází ovčince a kde se cítí doma.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, náš pastýři, děkujeme ti, že nás svoláváš dobromady, jsi s námi, když jsme v obrožení, a vedeš nás cestou lásky a pokoje. Tak budíš důvěru a vyvoláváš v nás víru. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tobě předkládáme své prosby za svět kolem nás i za sebe samé. Prosíme tě za bloudící, za ztracené, za ty, kdo se před tebou skrývají. Prosíme, aby byli nalezeni, a abychom se všichni mohli z tobo radovat. / Přímlouváme se za všechny obětavé služebníky a služebnice, kteří se věnují lidem sociálně slabým, lidem na okraji společnosti, lidem bez přístřeší, lidem bez práce, lidem bez motivace a smyslu života. Prosíme tě za charitativní organizace, za organizace, které se věnují drogově závislým, za duchovní pracovníky ve vězeňství, v nemocnicích, v různých léčebných zařízeních, za pracovníky Armády spásy, Naděje, Charity, Adry, Diakonie a další. Za všechny, kteří se snaží vrátit ztracené existence zpět do života. Prosíme tě, abys otevíral i naše oči a naše ruce pro všechny zbloudilé v našem okolí. Otevři naše oči pro ty, kteří jsou mimo náš zorný úhel. / Modlíme se za práci jiných křesťanských církví v našem okolí a vyprošujeme jim tvé požehnání. Amen.*